

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštne proste.

Avstrijci ujeli 31.000 Rusov.

Rusi se umaknili v zahodni Galiciji do črte Jaslo—Rajbrot. — Tudi na južno Rusko-Poljskem se Rusi umikajo. — Na severno Rusko-Poljskem nič novega. — V Karpatih udrli Rusi v Laborcza dolino. — V Srbiji smo se umaknili tudi iz Belgrada. — Srbi nameravajo prepustiti Grkom mesto Bitolj. — Na francosko-nemškem bojišču je opaziti živahnejše gibanje Francozov. — Spopadi med Rusi in Turki v Kavkazu.

Bodočnost v Avstriji.

Polagoma se zastor dviga in na oaru nemško-nacionalne in krščanskosocialne politike vidimo dejanja zadnjih dni. Kot vestni kronisti jih beležimo.

Krščanskosocialna stranka hoče enotno državo in bistvena vez enotne države bi naj bil nemški državni jezik. V zadnjem postulatju je edina z nemškim nacionalverbandom in zato je bilo čitati, da sta dr. Weibkirchner in dr. Groß konstatirala v glavnih točkah sporazumljenje. Nemški nacionalci so sicer za dualizem, krščanski socialci za enotno državo — brez dualizma, toda socialci prav dobro vedo, da se ni prišla smrt za dualizem, in za to bi se zazdaj v naši državni polovici naj pokazala enotnost vsaj v enotnem državnem jeziku. Na ta način se je zares moglo pribiti soglasje v glavnih obrisih. Za enoten državni jezik se upa pridobiti tudi nemško socialno demokracijo.

Glede vojaške skupnosti z Nemčijo so krščanski socialci odločno nasproti, med nemškimi nacionalci pa so tri skupine: nekaj jih je proti, nekaj ne zaupa v realiziranje te zahteve, nekaj jo zagovarja z gorečnostjo, ki brezdvomno ni v soglasju z avstrijskim mišljenjem.

Drugače je z idejo gospodarske skupnosti z Nemčijo. Tudi krščanskim socialcem ta misel ni nesimpatična, toda trudijo se ji najti obliko, v kateri bi samostojnost Avstrije in suverenost Habsburžanov prav nič ne trpela. Med nemškimi nacionalci je pa dvojna struja: ena noče nič slišati o taki skupnosti, druga jo za njo v vsaki obliki, tudi brez pomislekov, ki jih gojijo krščanski socialci. Proti so nemški industrialci, drugi krogi so za. Vsled tega tudi dejstvo, da se na nemškem Češkem ta ideja ne propagira, pač pa v alpskih deželah, kjer vlada agrarec, mešan in uradnik.

V vladnih krogih se to združevanje nemških strank in stranic z izrazito ostjo proti drugim avstrijskim narodom ne vidi rado, za to se jim odmi-gava. V vladnem duhu pisana „Information“ z dne 14. t. m. piše:

„Iniciatorji (večike enotne nemške ljud. stranke) imajo brezdvomno namen, da bi že vnaprej eskompitirali menjico na narodnostno bodočnost, kakor jo gledajo s svojim očesom v perspektivi bojnih dogodkov. Toda tako početje, ki prehiteva dogodke, je v najvišji meri času neprimerno in popolnoma napačno. Ne bilo bi kmalu kaj tako krivo in obsodbe vredno, kakor če bi se že danes poskušalo, da se nekaj od čistega uobičaja, ki ga pričakujejo vsi narodi monarhiije kot sklepno bilanco sedanje vojske, porazdeli med naše popačene, stare narodne in politične stranke . . .“

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Belgrad naši zopet zapustili.

Dunaj, 15. decembra.

Z južnega bojišča se uradno poroča:

Vojni položaj naših čet v Srbiji, ki je nastal radi potrebnega umikanja avstrijskega desnega krila, je postal tak, da je armadno vodstvo sprevidelo, da je boljše, ako se tudi Belgrad prepusti Srbom. Mesto so naši brez boja izpraznili. Naše čete so radi prestalih težav in vojevanja sicer mnogo trpele, a so prepečene z najboljšim duhom.

Srbi prepustijo Grkom mesto Bitolj.

Dunaj, 15. decembra.

Tukajšnji listi poročajo iz Aten, da namerava Grčija sporazumno s srbsko vlado, po svojih željah v gotovih okoliščinah zasesti Bitolj v Macedoniji. Kakor se poroča iz Aten, so grške čete, namenjene za Bitolj, že pripravljene in bodo v nekaj dneh odkorakale. V političnih krogih se domneva, da je Srbija za vojaško pomoč, katero ji je Grčija zadnje dni naklonila, se odločila prepustiti Bitolj Grkom kot plačilo za storjeno uslugo in pomoč.

Avstrijsko-rusko bojišče.

V Galiciji napredujemo.

Dunaj, 15. decembra.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa:

Ofenziva naših armad v zahodni Galiciji je prisilila sovražnika, da se je začel umikati. Ob enem se bo moral Rus umakniti tudi s svoje dosedanje bojne črte na Rusko-Poljskem. Naše čete, katere neprestano zasledujejo sovražnika v zahodni Galiciji od južne smeri, so včeraj (v popoldne) že došle do črte Jaslo—Rajbrot. Pri tem zasledovanju in v zadnji bitki so naši po dosedanjih poročilih ujeli 31.000 Rusov. Danes so došla poročila, da se sovražnik umika na celi bojni črti Rajbrot—Niepolomice—Wolbrom—Novo-Radomsk—Petrikov.

V gozdovih Karpatih se je proti prodiranju sovražnih oddelkov v dolino reke Laborcza (na severnem Ogrskem, izhodno od mesta Eperjes) potrebno ukrenilo.

(Mesto Jaslo leži dobrih 120 km južno-izhodno od Karpatov ob reki Wisloki, Rajbrot pa ravno na sredini pota med Krakovim in Jaslom.)

Zasedanje Novega-Sandeca važen uspeh.

Milan, 14. decembra.

(Uradno.) List „Corriere della Sera“ piše:

Zopetno zasedenje mesta Novi-Sandec v Galiciji pomeni velik uspeh za avstrijske čete, katere se sedaj na obeh straneh reke Dunajce uspešno borijo z Rusi. Naše bojevanje na tem delu bojišča obenem z borbami, ki se vršijo bolj na zahodni strani, pomeni zelo resno nevarnost za Ruse.

Pri Wieliczki 5000 Rusov ujeli.

Krakov, 14. decembra.

„Nowa Reforma“ poroča o zmagovitih borbah pri Wieliczki, da so Avstrijci ujeli tam 5000 Rusov, med njimi 27 častnikov.

Ruski general Russky zbolel.

Basel, 14. decembra.

(Uradno.) List „Baseler Nachrichten“ je dobil iz nekega italijanskega vira poročilo, da je glavni poveljnik ruskih čet v ozemlju ob reki Visli, general Russky, zbolel na griži in je moral radi svoje bolezni odložiti poveljstvo. General Russky je poveljeval glavni ruski armadi proti Nemcem in Avstrijcem, to je peterim armadnim zborom, ki se vojskujejo in taborijo med mestoma Torun in Krakov.

Rusi izgubili dozdej 1.600.000 mož.

„Journal de Geneve“, ki izhaja v Švici, objavlja parisko poročilo „Tempsa“, ki sodi, da so izgubili Rusi dozdej 1.600.000 mož. Mrtvih je 540.000, ujetih nad 400.000; ostali so ranjeni ali pa bolniki. „Temps“ sodi, da Rusija ne razpolaga z zadostnimi rezervami, da bi zamašila vrzeli, ki so jih te silovite izgube povzročile v vrstah ruskih čet.

Divji azijski rodovi na ruskem bojišču.

Pariz, dne 15. decembra.

Kakor pravijo poročila iz Petrograda, se boj, ki se bijejo sedaj pri mestu Lovicz med nemškimi in ruskimi četami, udeležujejo na ruski strani tudi polki, ki so sestavljeni iz osrednjeazijskih divjih rodov, kakor Tartari, Kirgizi in Baškiri.

Kruta usoda zadela Poljsko in Poljake.

Milan, dne 14. decembra.

List „Secolo“ je dobil iz Varšave sledeči zanimiv dopis o položaju na Rusko- in Avstrijsko-Poljskem:

V Rusiji so vsakokrat, če je izbruhnila kaka vojska, bili radi Poljakov zelo vznemirjeni. Vse Poljake, ki so bili podvrženi vojaški službi, so poslali

ali na bojišče ali pa v Sibirijo, kjer so morali delati „orožne vaje“. Rusi so se namreč vedno bali, da bi se Poljaki vzbunili in bi nastal upor. Tudi letos, ko je spomladi postal vzduh po vojni vedno močnejši, je poslala ruska vlada kake pol milijona Poljakov v Sibirijo, kjer so se polki čez celo poletje neprestano urili v orožju in noč i dan delali priprave za armado. Ubogi Poljaki! Za uničenje svoje ožje domovine so morali brusiti in kovati morilno orožje! In ko je izbruhnila vojska, je moralo teh pol milijona Poljakov iz Sibirije na avstrijsko-ruske vojne polane iti se boriti zoper svoje lastne krvne brate — avstrijske in nemške Poljake ter paliti rodne poljske vase. Ne da se tajiti, da so Poljaki, ki jih je usoda pridelila Rusiji, veliki prijatelji Avstrije. Poljakom v Rusiji je bilo znano, da se je v Avstriji njih jezik posebno spoštovalo. Poljaki so imeli v Avstriji posebno v šolskem oziru velike ugodnosti: svoje lastne šole in lastno vseučilišče. Ruski vladi je bilo dobro znano, da čutijo njeni Poljaki z Avstrijo. Radi tega si ruska vlada pred sedanjo vojsko ni upala napraviti glavno rusko obrambno črto na Poljskem, ampak je utrdila pravzaprav še-le desni breg reke Visla, torej rusko ozemlje. Rusi so se namreč bali, da bi Poljaki poročali Avstriji vse natanko o podvzetih Rusije. Tako ležijo sedaj glavne ruske obrambne točke: Novogeorgievsk, Ivangorod in Brest-Litovsk na ozemlju, kjer prebivajo skoraj že sami čisti Rusi.

Poljska, ki je glede industrije najbolj bogata dežela Rusije, je sedaj gospodarsko uničena. Skoro vse tovarne so ali porušene, ali pa so ustavile delo. Dobra tretjina prebivalstva pa je izpostavljena največji bedi. Med prebivalstvom, ki ni moglo zbežati, je zadnji čas nastala naravnost grozna beda. Hiše porušene, živeža nič, živina odgnana in poklana, družine razkropljene, neusmiljeni ruski kozaki pa pobijajo in oskrunjajo nedolžne ljudi. Mnogo krvavih vojsk je Poljska prestala, a tako kruta, nemila in krvava usoda je še nikdar ni zadela.

Na morju.

Japonci zaplenili že 41 nemških ladij.

Frankfurt, 14. decembra.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Sanghaja: Od izbruha vojske se nahaja v japonskih pristaniščih že 41 nemških trgovskih parnikov, ki so jih Japonci zaplenili. Skoro vse te ladje so Japonci spravili v japonsko pristanišče Nagasaki.

Rusko morje zamrznilo.

Petrograd, dne 15. decembra.

V ruskem pristanišču Arhangelsk se nahajajo nagromadene velike množine vsakovrstnega blaga iz Anglije in drugih dežel. Med tem blagom je pol milijona ton premoga, več tisoč ton škotskih slanikov, mnogo strojev, volne in zdravilnih snovi. Blago se sedaj ne more spraviti naprej, ker je morje pri Arhangelsku zamrznjeno. Rusi upajo, da bo letošnja zima posebno mila in da bo že v sredini meseca januarja mogoče zopet začeti s plovbo po ruskih vodah, ki so sedaj zamrznjene.

Nemško-francosko bojišče

Nemško uradno poročilo.

Berolin, dne 15. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 15. decembra dopoldne poroča:

Francozi so napadli večeraj Nemce na več mestih, toda brezuspešno. Napad na nemške postojanke južno-izhodno od Yperna je bil odbit, pri čemur so imeli Francozi velike izgube.

Napad Francozov v kraju severno-izhodno od Suippesa in severno-izhodno od Ornese (severno od Verduna) je bil istotako odbit, pri čemur so imeli Francozi velike izgube.

V kraju Ailly—Apremont (južno od St. Mihiela) so poskušali Francozi v štirikratnem napadu zavzeti nemške postojanke. Napadi Francozov so se izjalovili. Istotako se je izjalovil ponovni sovražni sunek iz smeri Flireya (severno od Toulja).

V Vogezih se še bijejo boji nadalje. Ko so nemške čete zopet zasedle vas Steinbach, zahodno od Sennheima, so ujele 300 Francozov.

Iz Izhodne Prusije ni nič novega. Nemška kolona, ki je prodirala čez Mlavo v smeri Čišanova, je zavzela pred številnejšim sovražnikom zopet svoje staro stališče.

Na Rusko-Poljskem se ni nič bistvenega pripetilo.

Neugodno vreme upliva na naše (nemške) odredbe.

Ofenziva Francozov in Angležev proti nemškemu središču.

Kodanj, 15. decembra.

Pariška časnikarska poročila soglašajo, da nameravajo Francozi in Angleži začeti odločno ofenzivo proti nemškemu centru na francoskem bojišču.

Vojne zvižaje Nemcev proti Angležem.

Londonški list „Daily Chronicle“ poroča, da izvršujejo Nemci v poplavljenem ozemlju vsak dan napade. Angleške čete, ki so razvrščene na najbolj ogroženih mestih, se morajo trajno varovati pred novimi vojnimi zvižaji Nemcev. Tako n. pr. so Nemci napravili več majhnih, ozkih splavov, katere so od vseh strani na gosto pokrili z listjem in vrjejem. Splavi so izgledali ravno tako, kakor izkoreninjena drevesa in grmovje, kakoršnih je dosti videti v poplavljenem ozemlju in za katere se angleški vojaki niso dosti zmenili. Na vsakem splavu so pa bili skriti trije nemški vojaki. Splavi so plaval več ur prav počasi na površini, dokler jih ni zanesel tok vode prav blizu do angleških postojank. Ko so bili pa splavi oddaljeni te se za en streljaj od angleških postojank, so začeli na splavih skriti nemški vojaki nenadoma streljati iz brzostrelnih pušk na Angleže, ki so bili zelo osupnjeni. Vsled tega je nastala med Angleži velika zmešnjava, katero so izkoristili Nemci na ta način, da so z velikansko brzino odpulili trije ogromni oklopni motorni čolni z brzostrelnimi topovi proti angleškim postojankam, katere so nato iz velike bližine grozno obstreljevali. Angleži so se morali umakniti, ker si njihova artilerija ni upala streljati na sovražnika iz strahu, da bi pri tem ne streljala na lastne vojake.

Nemci popravljajo jezove v Flandriji.

Berolin, dne 15. decembra.

Po poročilih iz belgijske morske obali spravlja jo Nemci velike množine lesa v poplavljenih okoliših v Flandriji. Smatra se, da popravljajo nemški pionirji jezove.

Indijanci uskoki.

Berolin, dne 15. decembra.

„Voss'sche Zeitung“ objavlja pisano nekoga nemškega polkovnika z Lojštca, kateri poroča, da je pri mestu Lille več francoskih vojaških oddelkov, ki so bili sestavljeni iz mohamedanskih Indijcev, ob proglasitvi turške „svete vojske“ uskočilo na nemško stran. Indijci-uskoki se sedaj borijo v nemških vrstah.

Ruski vojni načrt zgrešen.

Bruselj, dne 15. decembra.

V mestih Havre, Berdo in v Londonu vlada velika nevolja proti Rusiji, ki postaja vedno večja, ker ni Rusija vse svoje sile zbrala za prodiranje proti Berlinu in je raje prodirala proti Karpatom, da bi pomagala Srbom. Za usodo Srbije se Francozi, Angleži in Belgijci ne brega, pač pa utegne spravit Rusija Francijo, Anglijo in Belgijo v obupen vojaški položaj, ker ni naperila svoje prodiranje proti Nemčiji. V teh treh mestih se smatra, da je ves ruski vojni načrt popolnoma zgrešen in napačen ter se boje zelo slabega izida voine.

Spor v tresporezumu.

Bruselj, dne 15. decembra.

Iz zanesljivih virov se poroča, da že nekaj časa sem ne vlada sporazum med francoskim vrhovnim poveljnikom Joffre-em in angleškim vrhovnim poveljnikom Frenchom. Joffre je povdarjal na zadnjem vojnem posvetovanju, ki se je vršilo v mestu Dünkirchen, počasno nabiranje angleških vojaških novincev, ki o nemovočuje vsako ofenzivo (prodiranje) ob izlivu reke Yser. Tudi je naglašal, da so tamkaj vezane močne francoske čete osobito za obrambo Anglije.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, dne 14. decembra.

Turški glavni vojni stan poroča: Na meji vilajeta Wan trajajo spopadi med ruskimi in turškimi oddelki naprej. Turške čete so dosegle uspehe. Ruska kavalerija je pri mestu Sarai ob perzijski meji napadla turško kavalerijo. Turški protinapad, ki je sledil ruskemu, je ugodno uspel. Ruse so Turki vrgli nazaj in jih razpršili.

Dosedanji uspehi turške armade.

Posebni poročevalci „Az Estov“ poroča iz Carigrada: Neka visoka oseba mi je dala sledeča pojasnila: Pogledati se mora le zemljevid, da se razvidi, s kakšnimi težavami je zvezano, če se odpeljejo čete na dve tako oddaljeni bojišči. Po Črnem

morju se brez obrambe vojnega brodograja ne morejo prevažati vojaki. Železnica je zgrajena še le do Angore. Od tam morajo čete korakati čez Sivas in Erzinžan do Erzeruma, približno 900 km daleč, za kar potrebujejo 30 do 40 dni. V Siriji je sličen položaj. Čete morajo korakati peš čez puščavo v Bagdad. Od obrežnega mesta El Aris do Sueškega prekopa morajo Turki prekoračiti najmanj 250 km dolgo cesto skozi puščavo. Kljub temu so že došli močni beduinski oddelki do Sueškega prekopa. Turki zbirajo svoje čete pri Damasku in ko jih zberejo, morejo še le pričeti proti Egiptu. Transportne težave seveda ovirajo vse vojaške operacije. Operacije morajo biti previdne. Prava vojska se še ni pričela niti na Kavkazu in tudi ne v Egiptu.

Priprave za boj ob Sueškem prekopu.

London, 14. decembra.

Angleži se, kakor poročajo iz Kaira, pripravljajo za obrambo Sueškega prekopa. Močne čete so odposlali v Assiouth, ki leži med Arabsko in Libijsko puščavo, kjer pričakujejo prvega napada turške armade. Assiouth je strateško važen, ker obvladuje karavansko cesto, ki vodi skozi Libijsko puščavo v Sudan. Poplava se razteza ob Sueškem prekopu na desnem bregu do El Komtare; sčasoma poplavi jo tudi levi breg. Posadko v Adenu so ojačile indijske čete; francoski in angleški avijatikci letajo vsak dan nad Sinajskim polotokom. Turki so opremljeni z najmodernejšim materijalom, s strojnimi puškami, oklopnimi avtomobili in s pionirsko opravo. Spremljajo jih nemški zrakoplovci.

Nemški častniki poveljujejo ustačem v Maroku.

London, 15. decembra.

List „Daily Mail“ poroča iz mesta Rabat v Afriki: Vojaški strokovnjaki so mnenja, da ustaškim rodovom v Afriki, ki so se uprli Francozom, poveljujejo nemški častniki. (To se sklepa iz načina sedanjega ustaškega vojevanja s tamošnjimi francoskimi četami.)

Kaj se zgodi z Dewetom?

Rotterdam, dne 14. decembra.

Brzojavka iz Capetowna pravi, da se nahaja vlada južnoafriške unije v zadregi, kaj ji je storiti z generalom Dewetom, ki je sedaj zaprt v Johannesburgu. Močna struja javnega mnenja zahteva smrtno kazen ali vsaj dosmrtno ječo na otoku Sv. Helene, do čim priporoča druga struja mlostno postopanje, češ, da bi prevelika strogost utegnila izzvati nezadovoljnost med nespravičnimi Buri.

Raznoterosti.

* **Železen zid okoli cesarja.** Celovski „Mir“ poroča: V teh dneh, ko se pretaka potoki krvi, se uresničuje pripovedka o habzburškem grofu, ki skozi okna svojega gradu kaže na svoje zveste, ki so kot živ zid stali okoli njegovega gradu. Kot živ zid so avstrijski narodi v teh časih svoji državi, in s ponosom smemo še o slovenskem narodu reči, da ni samo živ, ampak tudi železen zid. Ta železni zid je tako onemadeževan, tako močan in čist, da nikdo, prav nikdo ne more in nima pravice, podcenjevati ta železni zid hrabrih sinov slovensko-hrvatskega naroda, ki mu izkazujejo voditelji v vojski vso zasluženost čast in ga obkličjejo s hvalospevi, kakoršnih Slovenci nismo bili prej vajeni slišati.

* **Božično pastirsko pismo vojaškega škofa Bjeilke.** Apostolski vojni vikar škof Bjeilik je izdal božično pastirsko pismo, v katerem spominja, da bo letos na tisoče mož manjkalo ob božičnem drevescu. Kljub temu navdaja tako domače kakor vojake en sam duh vsele požrtvovalnosti in samozataje. Škof se nato vspominja dosedanjega junaškega poguma vojakov ter jih pozivlja, da ostanejo tudi po božiču neomajljivega poguma, trdni kakor hrast, ki se pred nobenim viharjem ne ukloni, pred nobeno nevihto ne zgažne. Vojake naj krepča božja moč in božja roka naj jih vodi, potem bodo v zaupanju na božjo pomoč lahko prenašali vse težave, žrtve in nevarnosti.

* **Francozi na potu poboljšanja?** Kakor se poroča iz Rima, se vršijo zadnji čas po vsej Franciji vsi dan službe božje v katoliških cerkvah, da bi se izprosila zmaga francosko-angleškemu orožju. V veliki pariski cerkvi „Notre-Dame“ je preteklo nedeljo bral sam kardinal nadškof Amfette slovesno sv. mašo. V Parizu, kakor tudi po vseh drugih mestih, so se tudi zastopniki oblasti in višji častniki udeležili sv. maši.

* **Upoklic črnovojnikov** od leta 1877 do 1872 na Hrvaškem Zagrebški listi priobčenejo naslednji poziv mestnega načelstva: „Črnovojniški obvezanci pododelka B, rojeni leta 1877 do vključno 1872 brez ožra na pristojnost, ki stanujejo v področju mesta Zagreb, to je vse tisti, ki so bili bodisi potom rednega nabora, bodisi potom nadpregleda za orožje nesposobni spoznani, se imajo dne 9. decembra t. l. brezpogojno in pod pretinjo postavljenih posledic javiti pri mestnem načelstvu.“

ali na bojišče ali pa v Sibirijo, kjer so morali delati „orožne vaje“. Rusi so se namreč vedno bali, da bi se Poljaki vzbunili in bi nastal upor. Tudi letos, ko je spomladi postal vzduh po vojni vedno močnejši, je poslala ruska vlada kake pol milijona Poljakov v Sibirijo, kjer so se polki čez celo poletje neprestano urili v orožju in noč i dan delali priprave za armada. Ubogi Poljaki! Za uničenje svoje ožje domovine so morali brusiti in kovati morilno orožje! In ko je izbruhnila vojska, je moralo teh pol milijona Poljakov iz Sibirije na avstrijsko-ruske vojne polane iti se boriti zoper svoje lastne krvne brate — avstrijske in nemške Poljake ter palit rodne poljske vas. Ne da se tajiti, da so Poljaki, ki jih je usoda pridelila Rusiji, veliki prijatelji Avstrije. Poljakom v Rusiji je bilo znano, da se je v Avstriji njih jezik posebno spoštovalo. Poljaki so imeli v Avstriji posebno v šolskem oziru velike ugodnosti: svoje lastne šole in lastno vseučilišče. Ruski vladi je bilo dobro znano, da čutijo njeni Poljaki z Avstrijo. Radi tega si ruska vlada pred sedanjo vojsko ni upala napraviti glavno rusko obrambno črto na Poljskem, ampak je utrdila pravzaprav še-le desni breg reke Visla, torej rusko ozemlje. Rusi so se namreč bali, da bi Poljaki poročali Avstriji vse natanko o podvzetih Rusije. Tako ležijo sedaj glavne ruske obrambne točke: Novogeorgievsk, Ivangorod in Brest-Litovsk na ozemlju, kjer prebivajo skoraj že sami čisti Rusi.

Poljska, ki je glede industrije najbolj bogata dežela Rusije, je sedaj gospodarsko uničena. Skoro vse tovarne so ali porušene, ali pa so ustavile delo. Dobra tretjina prebivalstva pa je izpostavljena največji bedi. Med prebivalstvom, ki ni moglo zbežati, je zadnji čas nastala naravnost grozna beda. Hiše porušene, živeža nič, živina odgnana in poklana, družine razkropljene, neusmiljeni ruski kozaki pa pobijajo in oskrunjajo nedolžne ljudi. Mnogo krvavih vojsk je Poljska prestala, a tako kruta, nemila in krvava usoda je še nikdar ni zadela.

Na morju.

Japonci zaplenili že 41 nemških ladij.

Frankfurt, 14. decembra.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Sanghaja: Od izbruha vojske se nahaja v japonskih pristaniščih že 41 nemških trgovskih parnikov, ki so jih Japonci zaplenili. Skoro vse te ladje so Japonci spravili v japonsko pristanišče Nagasaki.

Rusko morje zamrznilo.

Petrograd, dne 15. decembra.

V ruskem pristanišču Arhangelsk se nahajajo nagromadene velike množine vsakovrstnega blaga iz Anglije in drugih dežel. Med tem blagom je pol milijona ton premoga, več tisoč ton škotskih slanikov, mnogo strojev, volne in zdravilnih snovi. Blago se sedaj ne more spraviti naprej, ker je morje pri Arhangelsku zamrznjeno. Rusi upajo, da bo letošnja zima posebno mila in da bo že v sredini meseca januarja mogoče zopet začeti s plovbo po ruskih vodah, ki so sedaj zamrznjene.

Nemško-francosko bojišče

Nemško uradno poročilo.

Berolin, dne 15. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 15. decembra dopoldne poroča:

Francozi so napadli večeraj Nemce na več mestih, toda brezuspešno. Napad na nemške postojanke južno-izhodno od Yperna je bil odbit, pri čemur so imeli Francozi velike izgube.

Napad Francozov v kraju severno-izhodno od Suippesa in severno-izhodno od Ornese (severno od Verduna) je bil istotako odbit, pri čemur so imeli Francozi velike izgube.

V kraju Ailly—Apremont (južno od St. Mihiela) so poskušali Francozi v štirikratnem napadu zavzeti nemške postojanke. Napadi Francozov so se izjalovili. Istotako se je izjalovil ponovni sovražni sunek iz smeri Flireya (severno od Toulja).

V Vogezih se še bijejo boji nadalje.

Ko so nemške čete zopet zasedle vas Steinbach, zahodno od Sennheima, so ujele 300 Francozov.

Iz Izhodne Prusije ni nič novega.

Nemška kolona, ki je prodirala čez Mlavo v smeri Čišanova, je zavzela pred številnejšim sovražnikom zopet svoje staro stališče.

Na Rusko-Poljskem se ni nič bistvenega pripetilo.

Neugodno vreme upliva na naše (nemške) odredbe.

Ofenziva Francozov in Angležev proti nemškemu središču.

Kodanj, 15. decembra.

Pariška časnikarska poročila soglašajo, da nameravajo Francozi in Angleži začeti odločno ofenzivo proti nemškemu centru na francoskem bojišču.

Vojne zvižaje Nemcev proti Angležem.

Londonški list „Daily Chronicle“ poroča, da izvršujejo Nemci v poplavljenem ozemlju vsak dan napade. Angleške čete, ki so razvrščene na najbolj ogroženih mestih, se morajo trajno varovati pred novimi vojnimi zvižaji Nemcev. Tako n. pr. so Nemci napravili več majhnih, ozkih splavov, katere so od vseh strani na gosto pokrili z listjem in vrjejem. Splavi so izgledali ravno tako, kakor izkoreninjena drevesa in grmovje, kakoršnih je dosti videti v poplavljenem ozemlju in za katere se angleški vojniki niso dosti zmenili. Na vsakem splavu so pa bili skriti trije nemški vojniki. Splavi so plaval več ur prav počasi na površini, dokler jih ni zanesel tok vode prav blizu do angleških postojank. Ko so bili pa splavi oddaljeni te se za en streljaj od angleških postojank, so začeli na splavih skriti nemški vojniki nenaadoma streljati iz brzostrelnih pušk na Angleže, ki so bili zelo osupnjeni. Vsled tega je nastala med Angleži velika zmešnjava, katero so izkoristili Nemci na ta način, da so z velikansko brzino odpulili trije ogromni oklopni motorni čolni z brzostrelnimi topovi proti angleškim postojankam, katere so nato iz velike bližine grozno obstreljevali. Angleži so se morali umakniti, ker si njihova artilerija ni upala streljati na sovražnika iz strahu, da bi pri tem ne streljala na lastne vojaške.

Nemci popravljajo jezove v Flandriji.

Berolin, dne 15. decembra.

Po poročilih iz belgijske morske obali spravlja jo Nemci velike množine lesa v poplavljenih okoliših v Flandriji. Smatra se, da popravljajo nemški pionirji jezove.

Indijanci uskoki.

Berolin, dne 15. decembra.

„Voss'sche Zeitung“ objavlja pisano nekoga nemškega polkovnika z Lojštca, kateri poroča, da je pri mestu Lille več francoskih vojaških oddelkov, ki so bili sestavljeni iz mohamedanskih Indijcev, ob proglasitvi turške „svete vojske“ uskočilo na nemško stran. Indijci-uskoki se sedaj borijo v nemških vrstah.

Ruski vojni načrt zgrešen.

Bruselj, dne 15. decembra.

V mestih Havre, Berolin in v Londonu vlada velika nevolja proti Rusiji, ki postaja vedno večja, ker ni Rusija vse svoje sile zbrala za prodiranje proti Berolinu in je raje prodirala proti Karpatom, da bi pomagala Srbom. Za usodo Srbije se Francozi, Angleži in Belgijci ne brega, pač pa utegne spravit Rusija Francijo, Anglijo in Belgijo v obupen vojaški položaj, ker ni naperila svoje prodiranje proti Nemčiji. V teh treh mestih se smatra, da je ves ruski vojni načrt popolnoma zgrešen in napačen ter se boje zelo slabega izida voine.

Spor v tresporezumu.

Bruselj, dne 15. decembra.

Iz zanesljivih virov se poroča, da že nekaj časa sem ne vlada sporazum med francoskim vrhovnim poveljnikom Joffre-em in angleškim vrhovnim poveljnikom Frenchom. Joffre je povdarjal na zadnjem vojnem posvetovanju, ki se je vršilo v mestu Dünkirchen, počasno nabiranje angleških vojaških novincev, ki o nemovočuje vsako ofenzivo (prodiranje) ob izlivu reke Yser. Tudi je naglašal, da so tamkaj vezane močne francoske čete osobito za obrambo Anglije.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, dne 14. decembra.

Turški glavni vojni stan poroča: Na meji vilajeta Wan trajajo spopadi med ruskimi in turškimi oddelki naprej. Turške čete so dosegle uspehe. Ruska kavalerija je pri mestu Sarai ob perzijski meji napadla turško kavalerijo. Turški protinapad, ki je sledil ruskemu, je ugodno uspel. Ruse so Turki vrgli nazaj in jih razpršili.

Dosedanji uspehi turške armade.

Posebni poročevalci „Az Estov“ poroča iz Carigrada: Neka visoka oseba mi je dala sledeča pojasnila: Pogledati se mora le zemljevid, da se razvidi, s kakšnimi težavami je zvezano, če se odpeljejo čete na dve tako oddaljeni bojišči. Po Črnem

morju se brez obrambe vojnega brodograja ne morejo prevažati vojniki. Železnica je zgrajena še le do Angore. Od tam morajo čete korakati čez Sivas in Erzinžan do Erzeruma, približno 900 km daleč, za kar potrebujejo 30 do 40 dni. V Siriji je sličen položaj. Čete morajo korakati peš čez puščavo v Bagdad. Od obrežnega mesta El Aris do Sueškega prekopa morajo Turki prekoračiti najmanj 250 km dolgo cesto skozi puščavo. Kljub temu so že došli močni beduinski oddelki do Sueškega prekopa. Turki zbirajo svoje čete pri Damasku in ko jih zberejo, morejo še le pričeti proti Egiptu. Transportne težave seveda ovirajo vse vojaške operacije. Operacije morajo biti previdne. Prava vojska se še ni pričela niti na Kavkazu in tudi ne v Egiptu.

Priprave za boj ob Sueškem prekopu.

London, 14. decembra.

Angleži se, kakor poročajo iz Kaira, pripravljajo za obrambo Sueškega prekopa. Močne čete so odposlali v Assiouth, ki leži med Arabsko in Libijsko puščavo, kjer pričakujejo prvega napada turške armade. Assiouth je strateško važen, ker obvladuje karavansko cesto, ki vodi skozi Libijsko puščavo v Sudan. Poplava se razteza ob Sueškem prekopu na desnem bregu do El Komtare; sčasoma poplavi jo tudi levi breg. Posadko v Adenu so ojačile indijske čete; francoski in angleški avijatikci letajo vsak dan nad Sinajskim polotokom. Turki so opremljeni z najmodernejšim materijalom, s strojnimi puškami, oklopnimi avtomobili in s pionirsko opravo. Spremljajo jih nemški zrakoplovci.

Nemški častniki poveljujejo ustačem v Maroku.

London, 15. decembra.

List „Daily Mail“ poroča iz mesta Rabat v Afriki: Vojaški strokovnjaki so mnenja, da ustaškim rodovom v Afriki, ki so se uprli Francozom, poveljujejo nemški častniki. (To se sklepa iz načina sedanjega ustaškega vojevanja s tamošnjimi francoskimi četami.)

Kaj se zgodi z Dewetom?

Rotterdam, dne 14. decembra.

Brzojavka iz Capetowna pravi, da se nahaja vlada južnoafriške unije v zadregi, kaj ji je storiti z generalom Dewetom, ki je sedaj zaprt v Johannesburgu. Močna struja javnega mnenja zahteva smrtno kazen ali vsaj dosmrtno ječo na otoku Sv. Helene, do čim priporoča druga struja mlostno postopanje, češ, da bi prevelika strogo utegnila izzvati nezadovoljnost med nespravičnimi Buri.

Raznoterosti.

* **Železen zid okoli cesarja.** Celovski „Mir“ poroča: V teh dneh, ko se pretakajo potoki krvi, se uresničuje pripovedka o habzburškem grofu, ki skozi okna svojega gradu kaže na svoje zveste, ki so kot živ zid stali okoli njegovega gradu. Kot živ zid so avstrijski narodi v teh časih svoji državi, in s ponosom smemo še o slovenskem narodu reči, da ni samo živ, ampak tudi železen zid. Ta železni zid je tako onemadeževan, tako močan in čist, da nikdo, prav nikdo ne more in nima pravice, podcenjevati ta železni zid hrabrih sinov slovensko-hrvatskega naroda, ki mu izkazujejo voditelji v vojski vso zasluženost čast in ga obpljuje s hvalospevi, kakoršnih Slovenci nismo bili prej vajeni slišati.

* **Božično pastirsko pismo vojaškega škofa Bjeilke.** Apostolski vojni vikar škof Bjeilik je izdal božično pastirsko pismo, v katerem spominja, da bo letos na tisoče mož manjkalo ob božičnem drevescu. Kljub temu navdaja tako domače kakor vojaške enote sam duh vsele požrtvovalnosti in samozataje. Škof se nato vspominja dosedanjega junaškega poguma vojakov ter jih pozivlja, da ostanejo tudi po božiču neomajljivega poguma, trdni kakor hrast, ki se pred nobenim viharjem ne ukloni, pred nobeno nevihto ne zgažne. Vojaške naj krepča božja moč in božja roka naj jih vodi, potem bodo v zaupanju na božjo pomoč lahko prenašali vse težave, žrtve in nevarnosti.

* **Francozi na potu poboljšanja?** Kakor se poroča iz Rima, se vršijo zadnji čas po vsej Franciji vsi dan službe božje v katoliških cerkvah, da bi se izprosila zmaga francosko-angleškemu orožju. V veliki pariski cerkvi „Notre-Dame“ je preteklo nedeljo bral sam kardinal nadškof Amfette slovesno sv. mašo. V Parizu, kakor tudi po vseh drugih mestih, so se tudi zastopniki oblasti in višji častniki udeležili sv. maši.

* **Upoklic črnovojnikov** od leta 1877 do 1872 na Hrvaškem Zagrebški listi priobčenejo naslednji poziv mestnega načelstva: „Črnovojniški obvezanci pododelka B, rojeni leta 1877 do vključno 1872 brez ožra na pristojnost, ki stanujejo v področju mesta Zagreb, to je vse tisti, ki so bili bodisi potom rednega nabora, bodisi potom nadpregleda za orožje nesposobni spoznani, se imajo dne 9. decembra t. l. brezpogojno in pod pretinjo postavljenih posledic javiti pri mestnem načelstvu.“